

ความคิดเห็นของผู้ใช้บริการที่มีต่อการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์
หอสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

The Online Databases Usage at the Phuket Rajabhat University Library

อดุล นาคะโร เยาวดี โชติกะ

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต e-mail: researchlib@pkru.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ใช้บริการที่มีต่อการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ หอสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการใช้ ความพึงพอใจและปัญหาการใช้ ฐานข้อมูลออนไลน์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ อาจารย์ จำนวน 85 คน นักศึกษา จำนวน 306 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา พบว่า ปริมาณการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์อยู่ในระดับปานกลาง วัตถุประสงค์ของ การใช้เพื่อทำวิทยานิพนธ์ งานวิจัย รายงาน โดยอ่านข้อมูลผ่านทางคอมพิวเตอร์ก่อนและเลือกดาวน์โหลดงานที่ต้องการ ความถี่ในการใช้ฐานข้อมูล 2-3 ครั้งต่อสัปดาห์ ระยะเวลาที่ใช้แต่ละครั้งมากกว่า 1 ชั่วโมง ฐานข้อมูลที่ใช้มากที่สุด คือ ฐานข้อมูล ThaiLIS , Academic Search Complete และ Proquest Dissertation & Theses ความพึงพอใจในการใช้ฐานข้อมูลอยู่ในระดับมาก ปัญหาที่พบในการใช้ฐานข้อมูล คือ การใช้ฐานข้อมูลออนไลน์เมื่ออยู่นอกมหาวิทยาลัย และระบบอินเทอร์เน็ตไม่เสถียร

คำสำคัญ:

หอสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต, การใช้ฐานข้อมูลออนไลน์

Abstract

The study aimed to investigate the opinion and satisfaction's users on online database service provided by the library of Phuket Rajabhat University. The samples consisted of 85 teachers and 306 students. The tool used for gathering data was the questionnaire and the data were analyzed by frequency, percentage, mean, and standard deviation. The findings revealed as follows:

The quantity of using the online database was at a moderate level. The purposes of service usage were for thesis/project, and report/assignment, the forms of service usage were screen browsing and download on demand; the subjects oftentimes used 2-3 times a week with more than 1 hour. ThaiLIS was most frequently

used, including Academic Search Complete and Proquest Dissertation & Theses. The users' satisfaction was at very satisfied level. The problem found while using online database were inconvenience when used outside the university and the instability of the network system.

Keyword:

Phuket Rajabhat University Library, Online Databases Usage.

บทนำ

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเป็นห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาซึ่งมีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งต่อสังคม โดยการสร้างสมสืบทอด และเผยแพร่มรดกทางการศึกษา วัฒนธรรม กิจกรรมการคิดค้น ตลอดจนวิทยาการใหม่ๆ เพื่อเป็นรากฐานในการสร้างความเป็นปึกแผ่นและความเจริญก้าวหน้าของสังคม ห้องสมุดมหาวิทยาลัยจึงเป็นแหล่งรวบรวมสรรพวิทยาการต่างๆ ที่บันทึกอยู่ให้รูปแบบหนังสือ วารสาร จุลสาร สิ่งพิมพ์อื่นๆ รวมทั้งสื่อโสตทัศนและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อตอบสนองความต้องการของคณาจารย์ นักศึกษา รวมถึงผู้ที่สนใจที่ต้องการศึกษาค้นคว้าวิจัย

ปัจจุบันเทคโนโลยีได้แพร่กระจายครอบคลุมไปทั่วโลก ซึ่งเป็นเป็นผลจากวิวัฒนาการทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็ว ทำให้ปริมาณสารสนเทศที่มีอยู่ในหลายรูปแบบเพิ่มขึ้นอย่างมากมาย ผู้ใช้สามารถเข้าถึงสารสนเทศที่เป็นเนื้อหาฉบับเต็ม ในระบบออนไลน์ได้โดยผ่านเครือข่ายทางคอมพิวเตอร์ รวมทั้งมีฐานข้อมูลเพิ่มขึ้นมีการแลกเปลี่ยนความรู้วิชาการ กันอย่างสะดวกและแพร่หลายทำให้สังคมปัจจุบันเป็นสังคมของสารสนเทศที่ไร้พรมแดน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยที่มุ่งเน้นการสร้างองค์ความรู้ใหม่ ห้องสมุดจึงต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้สะสมรวบรวมทรัพยากรสารสนเทศ มาเป็นตัวกลางในการที่จะช่วยให้ผู้ใช้เข้าถึงสารสนเทศที่อยู่ในรูปอิเล็กทรอนิกส์ที่กระจายอยู่ในระบบคอมพิวเตอร์ต่างๆ ทั่วโลก ซึ่งติดต่อโดยผ่านอินเทอร์เน็ต (สุวันนา ทองสีสุกใส, 2545)

หอสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ได้ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องนี้ จึงได้นำฐานข้อมูลสารสนเทศในระบบออนไลน์มาให้บริการ ในการสืบค้นสารสนเทศในสาขาวิชาต่างๆ และพัฒนาคุณภาพงานวิจัยของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น แต่ผลสำเร็จของงานบริการห้องสมุดไม่ได้อยู่ที่การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศและการจัดหาเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาเพียงอย่างเดียว แต่ยังต้องคำนึงถึงผู้ใช้บริการด้วยว่ามีความคิดเห็นและความพึงพอใจ มีความต้องการในสิ่งที่ห้องสมุดจัดหาให้เพียงใด ห้องสมุดจึงควรมีวิธีศึกษา หรือประเมินผลการให้บริการจากผู้ใช้ เพราะระบบงานบริการของห้องสมุดที่มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องมีความสัมพันธ์กับผู้ใช้ด้วย ทั้งนี้การให้บริการสืบค้นสารสนเทศในฝ่ายบริการสารสนเทศเพื่อการค้นคว้าและวิจัย ให้บริการสืบค้นสารสนเทศจากฐานข้อมูลออนไลน์ที่สนับสนุนโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) จำนวน 16 ฐานข้อมูลโดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งการให้บริการดังกล่าวได้ดำเนินการเป็นเวลากว่าหลายปีแล้ว แต่ยังไม่มีการศึกษาวิจัยอย่างจริงจังเกี่ยวกับความคิดเห็นและความต้องการที่มีต่อการใช้จากฐานข้อมูลออนไลน์ ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นและความต้องการที่มีต่อการใช้จากฐานข้อมูลออนไลน์นี้ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงสภาพการให้บริการสืบค้นสารสนเทศในฝ่ายบริการสารสนเทศเพื่อการค้นคว้าและวิจัย หอสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ใช้บริการหอสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ใช้บริการหอสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
3. เพื่อศึกษาปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ใช้บริการหอสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
4. เพื่อศึกษาความต้องการต่อการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ใช้บริการหอสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษา อาจารย์ จำนวน 16,095 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษา อาจารย์ จำนวน 391 คน คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามานะ หลังจากนั้นทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental sampling) ดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างเดือนกันยายน 2557 – กุมภาพันธ์ 2558

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้อินเทอร์เน็ต
- ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในการสืบค้นฐานข้อมูลออนไลน์
- ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการใช้อินเทอร์เน็ต
- ตอนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการในการใช้อินเทอร์เน็ต
- ตอนที่ 6 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS มีรายละเอียดดังนี้

- ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ
- ตอนที่ 2 วิเคราะห์สภาพการให้บริการสืบค้นฐานข้อมูลออนไลน์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่และร้อยละ
- ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความพึงพอใจในการใช้อินเทอร์เน็ต วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- ตอนที่ 4 วิเคราะห์ปัญหาในการใช้อินเทอร์เน็ต วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- ตอนที่ 5 วิเคราะห์ความต้องการและข้อเสนอแนะต่อการใช้อินเทอร์เน็ต วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- ตอนที่ 6 วิเคราะห์ความคิดเห็นโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษา

1. สภาพการรับรู้และการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์

ตารางที่ 1 ข้อมูลการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์

ฐานข้อมูล	รู้จัก		ไม่รู้จัก		เคยใช้		ไม่เคยใช้	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ABI/INFORM Complete	251	64.2	140	35.8	263	67.3	128	32.7
ACM Digital Library	260	66.5	131	33.5	282	72.1	109	27.9
H.W. Wilson	122	31.2	269	68.8	109	24.9	282	72.1
Rroquest Dissertation & Theses	258	66.0	133	33.5	272	69.6	119	30.4
Springer Link-Journal	266	68.0	125	32.5	256	65.5	135	34.5
Web of Science	167	42.7	224	57.3	144	36.8	247	63.2
Academic Search Complete	258	66.0	133	33.5	279	71.4	112	28.6
Education Research Complete	234	59.8	157	40.2	255	56.2	136	34.8
Computers & Applied Sciences Complete	150	38.4	241	61.6	123	31.5	268	68.5
Emerald Management E-Journal	120	30.7	271	69.3	142	36.6	249	63.7
American Chemical Society Journal	113	28.9	278	71.1	107	27.4	284	72.6
Science Direct	176	45.0	215	55.0	147	37.6	244	62.4
PDF Dissertation Full Text	153	39.1	238	60.9	112	36.3	249	36.7
EBooks on EBSCO host	259	66.2	132	33.8	280	71.6	111	28.4
EBSCO Discovery Service	246	62.9	145	37.1	253	64.7	138	35.3
ThaiLIS (Thai Digital Collection)	308	78.8	82	21.2	339	86.7	52	13.3

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ใช้บริการรู้จักฐานข้อมูล ThaiLIS (Thai Digital Collection) มากที่สุด (ร้อยละ 78.8) รองลงมาได้แก่ ฐานข้อมูล Springer Link-Journal (ร้อยละ 68.0) และฐานข้อมูล ACM Digital Library (ร้อยละ 66.5) และผู้บริการที่ไม่รู้จักฐานข้อมูล American Chemical Society Journal (ACS) มากที่สุด (ร้อยละ 71.1) รองลงมาได้แก่ ฐานข้อมูล Emerald Management E-Journal (ร้อยละ 69.3) และฐานข้อมูล H.W. Wilson (ร้อยละ 68.8)

ฐานข้อมูลที่ใช้บริการเคยใช้ฐานข้อมูล ThaiLIS (Thai Digital Collection) มากที่สุด (ร้อยละ 86.7) รองลงมาได้แก่ ฐานข้อมูล ACM Digital Library (ร้อยละ 72.1) และฐานข้อมูล EBook on EBSCO host (ร้อยละ 71.6) และไม่เคยใช้ฐานข้อมูล American Chemical Society Journal (ACS) มากที่สุด (ร้อยละ 72.6) รองลงมาได้แก่ ฐานข้อมูล H.W. Wilson (ร้อยละ 72.1) และฐานข้อมูล Computer & Applied Sciences Complete (ร้อยละ 68.5)

2. สภาพการใช้อินเทอร์เน็ต

ตารางที่ 2 สภาพการใช้อินเทอร์เน็ต

สภาพการใช้อินเทอร์เน็ต	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. วัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต		
เพื่อเขียนตำรา/บทความทางวิชาการ	170	19.8
เพื่อประกอบการทำวิจัย/วิทยานิพนธ์/ภาคินพนธ์	201	23.4
เพื่อติดตามข้อมูลข่าวสาร	127	15.0
เพื่อประกอบการเรียนการสอน	184	21.4
เพื่อทำรายงาน	176	20.5
2. วิธีการใช้ผลลัพธ์จากฐานข้อมูล		
อ่านจากหน้าจอทันที	173	44.2
พิมพ์ผลการค้นเป็นเอกสาร	168	43.0
ดาวน์โหลดและบันทึกข้อมูลเก็บไว้	245	62.7
ส่งผลการค้นผ่านทาง E-mail/Face book	126	32.2
สภาพการใช้อินเทอร์เน็ต	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. ความถี่ในการใช้อินเทอร์เน็ต		
ทุกวัน	89	22.8
สัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง	115	29.4
เดือนละ 2-3 ครั้ง	99	25.3
เดือนละ 1 ครั้ง	88	22.5
4. ช่วงเวลาการใช้อินเทอร์เน็ต		
06.00 น. – 10.00 น.	60	15.3
10.01 น. – 12.00 น.	74	18.9
12.01 น. – 16.00 น.	83	21.2
16.01 น. – 22.00 น.	150	38.4
22.01 น. – 02.00 น.	20	5.1
02.01 น. – 06.00 น.	4	1.0

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ใช้บริการมีวัตถุประสงค์หลักในการเข้าใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อประกอบการทำวิจัย/วิทยานิพนธ์/ภาคินพนธ์มากที่สุด (ร้อยละ 23.4) รองลงมาได้แก่ เพื่อประกอบการเรียนการสอน (ร้อยละ 21.4) และเพื่อทำรายงาน (ร้อยละ 20.5) ด้านวิธีการใช้ผลลัพธ์จากฐานข้อมูลออนไลน์ ด้วยการดาวน์โหลดและบันทึกข้อมูลเก็บไว้มากที่สุด (ร้อยละ 62.7) รองลงมาได้แก่ อ่านจากหน้าจอทันที (ร้อยละ 44.2) และพิมพ์ผลการค้นเป็นเอกสาร (ร้อยละ 43.0) ด้านความถี่ในการใช้อินเทอร์เน็ต มีการใช้สัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง มากที่สุด (ร้อยละ 29.4) รองลงมาได้แก่ เดือนละ 2-3 ครั้ง (ร้อยละ 25.3) และทุกวัน (ร้อยละ 22.8) และด้านช่วงเวลาในการเข้าใช้อินเทอร์เน็ต เวลา 16.01 น.-22.00 น. มากที่สุด (ร้อยละ 38.4) รองลงมาได้แก่ ช่วงเวลา 12.01 น.-16.00 น. (ร้อยละ 21.2) และช่วงเวลา 10.01 น.-12.00 น. (ร้อยละ 18.9)

3. ความพึงพอใจในการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์

ตารางที่ 3 ความพึงพอใจในการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์

ความพึงพอใจในการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์	รวม		ระดับความพึงพอใจ
	$\bar{x}$	SD	
1. ด้านฐานข้อมูล	3.95	.69	มาก
2. ด้านผลการสืบค้น	3.81	.66	มาก
3. ด้านบุคลากรและสิ่งอำนวยความสะดวก	3.73	.87	มาก
รวม	3.83	.68	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ใช้บริการฐานข้อมูลออนไลน์มีความพึงพอใจด้านฐานข้อมูลในระดับมาก ($\bar{x} = 3.95$) ส่วนข้ออื่นๆ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากเช่นกัน ได้แก่ ด้านผลการสืบค้น ($\bar{x} = 3.81$) และด้านบุคลากรและสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{x} = 3.73$)

4. ปัญหาในการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์

ตารางที่ 4 ปัญหาในการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์

ปัญหาในการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์	รวม		ระดับปัญหา
	$\bar{x}$	SD	
1. ด้านฐานข้อมูล	3.52	.86	มาก
2. ด้านเครื่องมือ อุปกรณ์และระบบเครือข่าย	3.44	.92	ปานกลาง
3. ด้านผู้ให้บริการ	3.36	.91	ปานกลาง
4. ด้านผู้ให้บริการ	3.50	.91	ปานกลาง
รวม	3.45	.55	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ใช้บริการฐานข้อมูลออนไลน์มีปัญหาในด้านฐานข้อมูลออนไลน์ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.52$) รองลงมาได้แก่ ด้านผู้ให้บริการ ($\bar{x} = 3.95$) และด้านเครื่องมือ อุปกรณ์และระบบเครือข่าย ($\bar{x} = 3.44$)

5. ความต้องการในการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์

ตารางที่ 5 ความต้องการในการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์

ฐานข้อมูลออนไลน์	รวม		ระดับความต้องการ
	$\bar{x}$	SD	
ABI/INFORM Complete	3.35	1.00	ปานกลาง
ACM Digital Library	3.26	1.00	ปานกลาง
H.W. Wilson	3.32	.99	ปานกลาง
Proquest Dissertation & Theses	3.86	.71	มาก
Springer Link-Journal	3.71	.87	มาก
Web of Science	3.39	1.13	ปานกลาง
Academic Search Complete	3.91	.71	มาก
Education Research Complete	3.77	.69	มาก
Computers & Applied Sciences Complete	3.26	1.07	ปานกลาง
Emerald Management E-Journal	3.24	.99	ปานกลาง
American Chemical Society Journal (ACS)	3.23	1.06	ปานกลาง
Science Direct	3.38	1.11	ปานกลาง
PDF Dissertation Full Text	3.46	1.10	ปานกลาง
Ebooks on EBSCO host	3.40	1.11	ปานกลาง
EBSCO Discovery Service	3.39	1.07	ปานกลาง
ThaiLIS (Thai Digital Collection)	3.91	1.08	มาก
รวม	3.49	.98	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 พบว่า ผู้ใช้บริการฐานข้อมูลออนไลน์มีความต้องการ ฐานข้อมูล ThaiLIS (Thai Digital Collection) และฐานข้อมูล Academic Search Complete ในระดับมาก ($x=3.91$) รองลงมาได้แก่ ฐานข้อมูล Proquest Dissertation & Theses ($x= 3.86$) และฐานข้อมูล Education Research Complete ($x=3.77$)

อภิปรายผล

ผู้ให้บริการส่วนใหญ่รู้จักและเคยใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ที่สำนักวิทยบริการฯ ให้บริการ โดยมีความต้องการใช้ฐานข้อมูล ระดับมาก ได้แก่ ฐานข้อมูล ThaiLIS (Thai Digital Collection) ซึ่งเป็นฐานข้อมูลภาษาไทย และฐานข้อมูล Academic Search Complete รองลงมาคือ ฐานข้อมูล Proquest Dissertation & Theses และฐานข้อมูล Education Research Complete อาจเป็นเพราะฐานข้อมูลเหล่านี้มีความหลากหลายของศาสตร์ ทั้งด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ มานุษยวิทยา นอกจากนี้ยังมีเมนูภาษาไทย ทำให้สืบค้นได้ง่าย โดยวัตถุประสงค์หลักในการเข้าใช้ฐานข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิจัย วิทยานิพนธ์ ภาคนิพนธ์ ทั้งนี้ นักศึกษาที่ใช้งานฐานข้อมูลส่วนใหญ่จะเป็นนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 3 และปีที่ 4 ซึ่งเรียนวิชาที่เกี่ยวกับการวิจัย

ความพึงพอใจในการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์โดยภาพรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความพึงพอใจด้านฐานข้อมูล รองลงมาคือด้านผลการสืบค้น ด้านบุคลากร และสิ่งอำนวยความสะดวก

สะดวก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะฐานข้อมูลมีความสำคัญกับการศึกษาในปัจจุบัน ซึ่งผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ นักศึกษา จึงมีความจำเป็นต้องใช้ฐานข้อมูลที่เป็นวิชาการ ทันสมัย น่าเชื่อถือ ฐานข้อมูลมีความครอบคลุม หลากหลาย ทั้งยังสามารถนำรูปแบบของผลการสืบค้นที่ตรงตามความต้องการสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ รวมถึงมี บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านนี้โดยเฉพาะ และการให้คำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ที่มีความชำนาญ ที่ให้ความรู้หรือคำแนะนำ เกี่ยวกับฐานข้อมูล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษรา บุญปาล (2545) ที่พบว่าผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจในด้าน ความน่าเชื่อถือของฐานข้อมูล เนื่องจากบริษัทที่ผลิตเป็นหน่วยงานที่มีความน่าเชื่อถือและมีการตรวจสอบฐานข้อมูล ก่อนออกเผยแพร่

ปัญหาในการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ โดยภาพรวมมีปัญหายอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัญหาด้านฐานข้อมูล รองลงมาคือ ด้านผู้ให้บริการ ด้านเครื่องมือ อุปกรณ์และระบบเครือข่าย ทั้งนี้อาจเป็น เพราะผู้ใช้ฐานข้อมูลมีสถานภาพที่แตกต่างกัน ฐานข้อมูลมีความยุ่งยากซับซ้อน ฐานข้อมูลให้บริการส่วนใหญ่เป็น ฐานข้อมูลต่างประเทศ และฐานข้อมูลแต่ละฐานมีวิธีการสืบค้นที่แตกต่างกัน ส่วนการให้บริการฐานข้อมูลของ เจ้าหน้าที่ที่มีความชำนาญที่ให้ความรู้บางครั้ง มีภาระหน้าที่อื่นๆ ที่ต้องปฏิบัตินอกเหนือจากงานที่ปฏิบัติ อาจทำให้การ บริการแนะนำไม่ทั่วถึง หรืออาจเป็นเพราะการประชาสัมพันธ์ยังไม่ครอบคลุมและเข้าถึงตัวผู้ใช้บริการ นอกจากนี้ การ เข้าใช้ฐานข้อมูลในบางครั้งระบบเครือข่ายของมหาวิทยาลัยฯ ขัดข้อง ทำให้การเข้าถึงข้อมูลและการดาวน์โหลดข้อมูล ช้า ประกอบกับผู้ใช้บริการขาดทักษะในการสืบค้นฐานข้อมูล และอาจไม่ทราบว่าข้อมูลที่ต้องการนั้นตรงกับฐานข้อมูล ไດ ซึ่งใกล้เคียงกับสาเหตุที่ว่าผู้ใช้ไม่ทราบข้อมูลที่ต้องการอยู่ในฐานข้อมูลออนไลน์อะไรบ้าง ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้อง กับงานวิจัยของ ชมพูนุช บุญญวรรณ (2550) ที่พบว่าสาเหตุของการเข้าใช้บริการสืบค้นฐานข้อมูลออนไลน์น้อยหรือไม่ ใช้เลยที่พบมากที่สุด คือ ผู้ใช้ไม่ทราบว่าฐานข้อมูลนี้ให้บริการ รองลงมาคือ ฐานข้อมูลแต่ละฐานมีวิธีการสืบค้น แตกต่างกันเข้าใจยาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตดาวิ ชาญอนงค์สุข (2548) อาจเป็นเพราะอาจารย์ นักศึกษา ยัง ไม่มีความชำนาญและขาดประสบการณ์ในการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจัดอบรม ในการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลออนไลน์ เพื่อให้ผู้ใช้เกิดความเข้าใจในวิธีการสืบค้น ฐานข้อมูลออนไลน์ จะทำให้ใช้วิธีการสืบค้นข้อมูลได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสืบค้นฐานข้อมูลเนื้อหาเต็ม จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทราบกลวิธีต่างๆที่ใช้ในการสืบค้น เพื่อการตัดสินใจเลือกใช้กลวิธีที่เหมาะสมที่สุดในการสืบค้น ข้อมูล ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับความต้องการมากที่สุด
2. ควรมีการประชาสัมพันธ์การบริการสืบค้นสารนิเทศ จากฐานข้อมูลออนไลน์อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอและ ทั่วถึง เพื่อให้ผู้ใช้ใช้บริการฐานข้อมูลอย่างคุ้มค่า
3. ควรจัดตำแหน่งคู่มือการสืบค้นฐานข้อมูลออนไลน์บนเว็บไซต์ของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยี สารสนเทศให้ผู้ใช้บริการเห็นง่าย เพื่อให้ผู้ใช้บริการสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เพราะผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เรียนรู้ วิธีการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์จากคำแนะนำของเพื่อน
4. ควรปรับปรุงคู่มือการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ให้มีความละเอียด เข้าใจง่ายขึ้น เพราะผู้ใช้บริการไม่ทราบว่า ฐานข้อมูลออนไลน์แต่ละฐานให้ข้อมูลเกี่ยวกับอะไรบ้าง

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศจากฐานข้อมูล OPAC

การนำไปใช้ประโยชน์

นำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนาการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ หอสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ และจัดการให้มีบริการที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

- กุลวรีย์ ดิษพรหิรัณยะกุล. (2551). *การจัดการฐานข้อมูลออนไลน์ในห้องสมุดมหาวิทยาลัยเอกชน*. (ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
สืบค้นเมื่อ 1 ตุลาคม 2557, จาก http://tdc.thailis.or.th/tdc/search_result.php
- เกษรา บุญपाल. (2545). *การใช้ฐานข้อมูล IEEE ของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง*. (ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). มหาวิทยาลัยรามคำแหง. สืบค้นเมื่อ 1 ตุลาคม 2557, จาก http://tdc.thailis.or.th/tdc/search_result.php
- ชมพูนุช บุญญวรรณ. (2550). *การใช้บริการฐานข้อมูลออนไลน์ของคณาจารย์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่* (รายงานผลการวิจัย). เชียงใหม่: สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
สืบค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2557, จาก http://tdc.thailis.or.th/tdc/search_result.php
- ดารณี แซ่ตั้ง. (2549). *การใช้ฐานข้อมูลออนไลน์สาขามนุษยศาสตร์ของนิสิตบัณฑิตศึกษา สาขามนุษยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. (ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นัตตาวิฑู ขาญอนงค์สุข. (2548). *การศึกษาปัญหาการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ของคณาจารย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*. (ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
สืบค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2557, จาก http://tdc.thailis.or.th/tdc/search_result.php
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2541). *สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุภารักษ์ เมินกระโท, จันทรเพ็ญ จุ้ยจรงค์ และมนิสรา สีนปฐ. (2551). *การใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี* (รายงานผลการวิจัย). นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- สุวันนา ทองสีสุใส. (2545). *ความคิดเห็นของผู้ใช้บริการที่มีต่อระบบเชื่อมประสานระหว่างผู้ใช้กับคอมพิวเตอร์ ในโมดูลสืบค้นข้อมูลในระบบ INNOPAC ในห้องสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น* (รายงานการวิจัย). ขอนแก่น : สำนักวิทยบริการมหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สายสุดา ปันตระกูล. (2550). *การใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต : กรณีการบอกรับเป็นสมาชิก* (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- อัมพร นามเหลา. (2542). *เอกสารประกอบการสอนรายวิชาสารนิเทศเพื่อการศึกษาขั้นคว่ำ*. นครราชสีมา : สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.